MAGYAR VENDÉGLÁTÓK IPARTESTÜLETE

DUÁLIS KÉPZŐI SZAKMAI EGYEZTETÉS
A TURIZMUS–VENDÉGLÁTÁS
SZAKKÉPZÉS FEJLESZTÉSÉRŐL

Az összeállítás, még nem végleges, az iparági duális képzők megkérdezésének második üteme jelenleg zajik.

Készítette: Kis Zoltán
MVI alelnök

Budapest, 2026.10.06.

Tartalom

Szakmai összefoglaló és a további egyeztetés irányai 4

A budapesti duális képzési egyeztetés résztvevői **5**

1. A szakképzési rendszer célja, a szükséges tudás és kompetenciák meghatározása 6

Problémák és észrevételek 6

Javaslatok 6

Lehetőségek 6

2. Többszintű képzés és a munkaerőpiac eltérő igényei 7

Problémák és észrevételek 7

Javaslatok 7

Lehetőségek 7

3. A tanulók felkészültsége, motivációja és munkára való alkalmassága 8

Problémák és észrevételek 8

Javaslatok 8

Lehetőségek 8

4. Az iskola és a Duális Képző szakmai feladatmegosztása 9

A tematikus szakmai gyakorlat 9

Problémák és észrevételek 9

Javaslatok 9

Lehetőségek 10

5. KKK, szakmai követelmények, vizsgák és specializációk 10

Problémák és észrevételek 10

Javaslatok 10

Lehetőségek 11

6. A tanuló munkahelyi képzése, mentorálása és fejlődésének követése 11

Problémák és észrevételek 11

Javaslatok 11

Lehetőségek 11

7. Iskola–Duális Képző együttműködés és felelősségi rendszer 12

Problémák és észrevételek 12

Javaslatok 12

Lehetőségek 12

8. Munkaügyi és munkaszervezési feltételek, valamint a tanulói felelősség 13

Problémák és észrevételek 13

Javaslatok 13

Lehetőségek 13

9. Finanszírozás és a képzés tényleges gazdasági költsége 14
Problémák és észrevételek 14
Javaslatok 14
Lehetőségek 14
10. Adminisztráció, KRÉTA és hiányzáskezelés 15
Problémák és észrevételek 15
Javaslatok 15
Lehetőségek 15
11. A duális képzés minősége és a Duális Képző alkalmassága 16
Problémák és észrevételek 16
Javaslatok 16
Lehetőségek 16
12. Kimenet, pályaorientáció, továbbfoglalkoztatás és pályán maradás 17
Problémák és észrevételek 17
Javaslatok 17
Lehetőségek 17
13. További felvetések **18**
13.1. Az iskolai szakmai oktatók iparági kapcsolatának erősítése 18
13.2. Képzési struktúra és erőforrás-koncentráció 18
13.3. Ágazati szakmai visszacsatolás 18
14. További egyeztetést igénylő kérdések és a folyamat következő lépése **19**
15. Tájékoztatás a jelenlegi rendszer működésének javítására korábban benyújtott szakmai javaslatokról **20**
A budapesti szakmai egyeztetés témaindító kérdései **21**

Szakmai összefoglaló és a további egyeztetés irányai

A 2020 óta működő szakképzési rendszer elmúlt hat évének tapasztalatait három meghatározó szereplő nézőpontjából szükséges értékelni: a tanulók, a Duális Képzők és az ott dolgozó szakemberek, valamint az iskolák és oktatók oldaláról.

Az MVI oktatási intézmények és oktatók körében végzett országos szakmai konzultációja lezárult. Ennek folytatásaként indult el a Duális Képzők és az ott dolgozó szakemberek tapasztalatainak, problémáinak és fejlesztési javaslatainak összegyűjtése. A tanulói oldal tapasztalatainak és javaslatainak feltárása szintén elengedhetetlen; ennek országos felmérésében számítunk az új oktatásirányítás szerepvállalására.

Az MVI célja, hogy az oktatási és a Duális Képzői oldal tapasztalatait összevesse, és a közös pontokra építve minél szélesebb szakmai konszenzuson alapuló javaslatcsomagot dolgozzon ki az oktatásirányítással történő szakmai egyeztetéshez.

A Duális Képzői konzultáció első szakmai állomása a 2026. szeptember 25-én Budapesten megtartott egyeztetés volt, amelyen a turizmus–vendéglátás meghatározó duális képző vállalkozásainak képviselői vettek részt. Az egyeztetés célja a jelenlegi rendszer működési tapasztalatainak áttekintése, a problémák és a jól működő elemek azonosítása, valamint a fejlesztési javaslatok és további lehetőségek összegyűjtése volt.

Az egyeztetésen több kérdésben határozott közös irány rajzolódott ki, más területek további szakmai kidolgozást igényelnek. Az összefoglaló ezért minden témánál elkülöníti a problémákat és észrevételeket, az ezekre megfogalmazott javaslatokat, valamint a további vizsgálatra érdemes lehetőségeket.

A budapesti résztvevők számára 2026. szeptember 29-ig biztosítottunk lehetőséget további írásos észrevételek és kiegészítő javaslatok megküldésére. A jelen dokumentum a budapesti egyeztetés és az azt követő véleményezési szakasz lezárásával kialakult Duális Képzői szakmai anyagot tartalmazza.

A budapesti egyeztetés során a közétkeztetés képviselői különösen hangsúlyos igényt fogalmaztak meg az általuk képviselt négy alapvető ellátási forma működtetéséhez szükséges szakemberek képzésével kapcsolatban. A felvetés önálló szakmai kérdéskörként bekerült a további egyeztetés témái közé.A budapesti szakasz lezárását követően az MVI a szakmai anyagot országos véleményezésre bocsátja. A dokumentum a kapcsolódó kérdőívvel együtt országosan megküldésre kerül a szakmai szervezetek és a Duális Képzők részére. A beérkező vélemények és javaslatok feldolgozásával készül el az országos Duális Képzői javaslatcsomag.

Az országos Duális Képzői konzultáció eredményeit az MVI az oktatási intézmények körében korábban lefolytatott országos konzultáció eredményeivel összeveti és összehangolja. A folyamat eredményeként az oktatási intézmények és a Duális Képzők tapasztalataira egyaránt épülő országos szakmai javaslatcsomag készül, amely az oktatásirányítással folytatandó szakmai egyeztetés alapját képezi.

A budapesti duális képzési egyeztetés résztvevői

Az MVI kezdeményezésére megvalósult budapesti szakmai egyeztetésen a turizmus-vendéglátás meghatározó duális képző vállalkozásainak képviselői vettek részt. Az általuk képviselt vállalatcsoportok együttesen ezres nagyságrendű tanuló duális szakmai oktatásában vesznek részt.

A résztvevő vállalatcsoportok közül több a Talent Ágazati Képzőközpont alapítója, így a gazdálkodók saját képzőhelyi tapasztalatai mellett az ágazati képzőközpont működésének gyakorlati tapasztalatai is közvetlenül megjelentek az egyeztetésen.

A szakmai párbeszédbe emellett az Ágazati Készségtanácsban szerzett tapasztalatok is első kézből épültek be, tovább szélesítve az egyeztetés szakmai nézőpontjait.

DANUBIUS HOTELS

ESSENDI

EVENTREND GROUP

HUNGAST

MAGYAR VENDÉGLÁTÓK IPARTESTÜLETE (MVI)

SEMSEI GASTRONOMY GROUP

VIMOSZ

ZSIDAI GROUP

1. A szakképzési rendszer célja, a szükséges tudás és kompetenciák meghatározása

Az egyeztetés egyik alapvető kérdése az volt, hogy **pontosan milyen szakembert kíván képezni a rendszer**. Ehhez tisztázni szükséges, hogy a képzés milyen arányban fejlesszen tárgyi szakmai tudást, gyakorlati készségeket és általános munkahelyi kompetenciákat.

A kompetenciaalapú kimenetek meghatározása önmagában nem elegendő. A szakma fontosnak tartja annak pontos meghatározását is, hogy **mi az a szakmai alaptudás és tananyagtartalom, amelyet a tanulónak ténylegesen el kell sajátítania, és milyen képzési folyamatban kell azt megtanítani**.

Mindezt külön szükséges végiggondolni az ágazati alapozó és a szakirányú képzés esetében.

Problémák és észrevételek

- „Nem kellően egyértelmű, hogy pontosan mit kell megtanítani."
- „Nem elegendő csak kompetenciakimeneteket meghatározni; a szükséges szakmai alaptudást is rögzíteni kell."
- „Tisztázni kell a tárgyi szakmai tudás, a gyakorlati készségek és az általános munkahelyi kompetenciák kívánatos arányát."
- „A képzésnek a mai tanulók adottságaiból és a munkaerőpiac valós igényeiből kell kiindulnia."
- „Kevesebb tananyag is indokolt lehet, ha az valóban elsajátított tudást és erősebb munkavállalói kompetenciákat eredményez."

Javaslatok

- Pontosan meg kell határozni a minden tanulótól elvárt szakmai alaptudást.
- Ehhez egyértelmű tananyagtartalmat és követhető képzési folyamatot kell rendelni.
- Az ágazati alapozó és a szakirányú képzés kimeneteit külön-külön, alaposan felül kell vizsgálni.
- Erősebben kell fejleszteni a munkavállalói kompetenciákat: munkafegyelem, felelősség, kommunikáció, együttműködés, önállóság és munkahelyi viselkedés.

Lehetőségek

- Többszintű szakmai képzés és többszintű kimeneti követelmények kialakítása.
- Szintenként meghatározott szakmai minimumok.
- Az alapszintre épülő magasabb szakmai szintek és specializációk.

2. Többszintű képzés és a munkaerőpiac eltérő igényei

A tanulók képességei és fejleszthetősége jelentősen eltérő. Nem reális abból kiindulni, hogy minden tanuló azonos szakmai szintre juttatható el.

Ezzel párhuzamosan **a munkaerőpiac sem kizárólag azonos, magas szintű szakembereket igényel**. A vendéglátásban az alacsonyabb kompetenciaszintet igénylő feladatokra éppúgy szükség van megfelelően felkészített munkavállalókra, mint a magasabb szakmai tudást igénylő munkakörökben.

A szintezés az eltérő tanulói képességek, egyes sajátos nevelési igények és a vállalkozások eltérő munkaerőigényének összehangolására is lehetőséget teremthet.

Problémák és észrevételek

- „Nem minden tanuló juttatható el ugyanarra a szakmai szintre.”
- „A jelenlegi egységes kimeneti elvárás bizonyos tanulók esetében irreális lehet.”
- „A vendéglátásban különböző kompetenciaszintű munkakörökre van szükség.”
- „Egyes sajátos nevelési igényű tanulók számára egy alapszint elérhető lehet akkor is, ha magasabb szakmai szint nem.”

Javaslatok

- Vizsgálni kell a többszintű képzés kialakításának lehetőségét.
- Minden szinten egyértelműen meg kell határozni az elvárt tudást és kompetenciákat.
- A megszerzett végzettségnek, illetve képesítésnek egyértelműen jeleznie kell a ténylegesen megszerzett szakmai szintet.

Lehetőségek

- Alapszintű szakmai kimenet.
- Erre épülő magasabb szakmai szintek.
- További szakmai specializációk és ráépülések.
- Bizonyos tanulói csoportok számára reálisan teljesíthető, önállóan értelmezhető szakmai kimenet.

3. A tanulók felkészültsége, motivációja és munkára való alkalmassága

A szakmai alapismeretek mellett alapvető jelentőségű a munkafegyelem, a személyi higiénia, a kommunikáció, az együttműködés, a tanulási képesség és a felelősségvállalás.

A Duális Képzőhöz érkező tanulónak értenie kell, hogy **munkahelyi környezetbe érkezett, ott mi a feladata, miért az a feladata, és milyen magatartást, felelősséget és teljesítményt várnak el tőle**.

Problémák és észrevételek

- „A tanulók egy része nem rendelkezik a munkába lépéshez szükséges alapvető munkahelyi kompetenciákkal.”
- „A személyi higiénia, megjelenés és munkahelyi viselkedés minimumai sem minden esetben természetesek.”
- „A szakmaválasztás sok esetben nem kellően tudatos.”
- „A Duális Képzők nincsenek minden esetben felkészülve a sajátos nevelési igényű tanulók támogatására.”
- „Bizonyos munkakörnyezetekben ennek munkabiztonsági következményei is lehetnek.”

Javaslatok

- Meg kell határozni a Duális Képzőhöz történő belépéshez szükséges szakmai és munkahelyi kompetencia-minimumokat.
- Az ágazati alapozó képzésben erősebben kell megjelenniük az általános munkavállalói kompetenciáknak.
- Ezek fejlesztését a szakirányú képzésben is folytatni kell.
- Mind az ágazati alapozó, mind a szakirányú képzés kimeneti követelményeit életközelibbé kell tenni.

Lehetőségek

- Többszintű kimenetek alkalmazása.
- Személyre szabottabb képzési utak.
- Motivációs vagy alkalmassági bemeneti pontok.
- Sajátos nevelési igény esetén a tanuló adottságaihoz és a munkakör biztonságos ellátásához igazodó képzési szint.

4. Az iskola és a Duális Képző szakmai feladatmegosztása

Egyértelműen meg kell határozni, **mit tanít az iskola, mire építhet a Duális Képző, és mely tudáselemek sajátíthatók el legeredményesebben valós munkahelyi környezetben**.

A jelenlegi Képzési Program elvileg ezt a feladatmegosztást rögzíti. A gyakorlatban azonban nem minden esetben tölti be ezt a szerepet.

A tematikus szakmai gyakorlat

Ebben a kérdésben határozott álláspont alakult ki: **a tematikus szakmai gyakorlat feltétlenül szükséges, és annak tényleges megtartását minden tanuló számára biztosítani kell.**

A szakmai képzés három egymást kiegészítő eleme:

iskolai oktatás + tematikus szakmai gyakorlat + valós munkahelyi gyakorlat.

A tematikus gyakorlat azért különösen fontos, mert egy adott Duális Képző saját működési profiljából következően nem feltétlenül találkozik valamennyi olyan szakmai tevékenységgel, amelynek elsajátítása a szakmai kimenethez és a vizsgához szükséges. Ez különösen a kisebb vagy erősen specializált Duális Képzőknél jelenthet problémát.

Problémák és észrevételek

- „Nem egyértelmű, pontosan mit kell megtanítania az iskolának és mit a Duális Képzőnek."
- „A Képzési Program sok esetben papírformává vált."
- „Nem minden Duális Képző képes minden szükséges szakmai művelet oktatására."
- „A tematikus gyakorlat nélkül bizonyos alapvető tudáselemek nem sajátíthatók el megfelelően."
- „Ennek hiánya a szakmai vizsgán is közvetlenül megjelenhet."
- „Országosan lényegesen több olyan Duális Képző lehet, amely önállóan nem képes a teljes tematikus gyakorlat biztosítására, mint amely erre teljeskörűen alkalmas."

Javaslatok

- A tematikus szakmai gyakorlat **kötelezően biztosítandó képzési elem legyen**.
- Tartalmát a szakmai követelményekből pontosan le kell vezetni.
- A tematikus gyakorlat jelenlegi finanszírozása továbbra is a Duális Képzőhöz érkezzen.
- A Duális Képző számára ugyanakkor biztosítani kell annak lehetőségét, hogy az általa saját feltételei között megfelelően nem biztosítható tematikus képzési feladatot **más, arra alkalmas közreműködő bevonásával biztosítsa, amely lehessen akár az iskola**.
- A Képzési Programban egyértelműen rögzíteni kell, hogy a tematikus gyakorlat egyes elemeit ki és milyen módon biztosítja.
- A feladatellátás szakmai felelősségét is egyértelműen rendezni kell, különös tekintettel a szakmai vizsgára történő felkészítésre.

Lehetőségek

- Egyszerű, akár heti szintre lebontott képzési út kialakítása.
- Az iskola által követett tematika legyen ismert és követhető a Duális Képző számára.
- A Duális Képző az általa nem biztosítható tematikus képzési elemek teljesítésére megfelelő külső közreműködőt vehessen igénybe.
- A tanuló, az iskola és a Duális Képző egyaránt lássa, hol tart a képzés, mi történt meg és mi következik.

---

5. KKK, szakmai követelmények, vizsgák és specializációk

A KKK-k, azaz a Képzési és Kimeneti Követelmények felülvizsgálatára egyértelmű igény mutatkozott mind az ágazati alapozó képzés, mind a szakirányú képzés kapcsán.

A kiindulópont annak meghatározása, hogy **mi az a szakmai alaptudás, amelyet az adott képzési szinten mindenkinek tudnia kell**, és milyen tananyagtartalom szükséges ennek megszerzéséhez.

Erre épülhetnek magasabb szakmai szintek, majd az egyes vendéglátási területekhez kapcsolódó specializációk.

Problémák és észrevételek

- „A KKK egyes elemei nem követik megfelelően a szakma tényleges működését."
- „A szakmai minimum és az ehhez tartozó tananyagtartalom nincs kellően pontosan meghatározva."
- „A képzés és a vizsga bizonyos esetekben eltávolodott a munkahelyen ténylegesen szükséges tudástól."
- „A tanuló időnként vizsgafeladatot gyakorol ahelyett, hogy a szakmát gyakorolná."
- Igény mutatkozott arra, hogy a nagyüzemi és közétkeztetési kompetenciák markánsabban jelenjenek meg a képzésben.

Javaslatok

- Az ágazati alapozó és a szakirányú képzés KKK-inak átfogó felülvizsgálata.
- A mindenkitől elvárt szakmai alaptudás és tananyagtartalom pontos meghatározása.
- A vizsgakövetelmények közelítése a valós munkaköri követelményekhez.
- Az alaptudásra épüljenek magasabb szakmai szintek és specializációk.

Lehetőségek

- **Szakmai alap → szakmai szintek → specializációk.**
- Specializáció lehet például a közétkeztetés/nagykonyha, bisztró, fine dining, illetve a vendégtéri területen barista, bartender, sommelier.
- A közétkeztetési tudás így markánsabban jelenhetne meg anélkül, hogy valamennyi tanulót azonos specializált tudás megszerzésére kötelezznénk.
- Az ágazati alapvizsga és a szakirányú vizsga rendszerének átfogó újragondolása.

---

6. A tanuló munkahelyi képzése, mentorálása és fejlődésének követése

A jó szakember nem automatikusan jó oktató. A tanulóval ténylegesen dolgozó szakemberek számára ezért egyszerű, gyakorlatorientált pedagógiai és módszertani támogatás szükséges.

Fontos továbbá, hogy az iskola, a Duális Képző és lehetőség szerint maga a tanuló is **valós időben lássa a szakmai előrehaladást és az aktuális értékeléseket**.

Problémák és észrevételek

- „A formálisan kijelölt oktató és a tanulóval ténylegesen dolgozó szakember nem mindig ugyanaz.”
- „A jó szakember nem automatikusan jó oktató.”
- „A Duális Képző számára nem mindig világos, hogy az adott időszakban pontosan mit kell megtanítania.”
- „Az iskola és a Duális Képző nem látja minden esetben megfelelően a tanuló teljes képzési előrehaladását.”

Javaslatok

- A tanulókkal ténylegesen dolgozó szakemberek gyakorlatorientált mentori felkészítése.
- Egyszerűen követhető képzési út.
- A tanuló fejlődésének és értékelésének közös, lehetőség szerint valós idejű követése.

Lehetőségek

- Digitális fejlődési napló.
- Heti képzési feladatok és ellenőrző listák.
- Rövid oktatóvideók és digitális szakmai segédanyagok.
- Egységes digitális felület az iskola, a Duális Képző és a tanuló számára.

---

7. Iskola–Duális Képző együttműködés és felelősségi rendszer

A közösen elfogadott **Képzési Program a duális képzés egyik alapvetése**, a gyakorlatban azonban rendszerint formális dokumentummá vált.

Ennek egyik fontos oka, hogy egy iskola akár **60–70, egymástól jelentősen eltérő Duális Képzővel** is kapcsolatban állhat. Ezek eltérő méretűek, eltérő profillal, infrastruktúrával, vendégkörrel és szakmai lehetőségekkel rendelkeznek. A gyakorlatban nem készül és nem működik minden egyes együttműködéshez valóban egyedi, napi szinten követett képzési program.

Így a közös Képzési Program – ritka kivételektől eltekintve – sok esetben **papírformává silányult**, és a jelenlegi formális dokumentáció nem eredményez automatikusan tényleges, folyamatos szakmai együttműködést.

Problémák és észrevételek

- „A közös Képzési Program rendszerint formális dokumentum."
- „Egy iskola akár 60–70 különböző Duális Képzővel is együttműködhet."
- „Nem reális, hogy valamennyi együttműködéshez teljesen egyedi, napi szinten működtetett képzési rendszert alakítsanak ki."
- „Nem mindig egyértelműek a felelősségi körök."
- „Az információáramlás sokszor személyfüggő."
- „A dokumentált együttműködés nem feltétlenül jelent tényleges szakmai együttműködést."

Javaslatok

- A Képzési Programot ténylegesen használható képzési eszközzé kell alakítani.
- Legyen egyértelmű: **ki – mit – mikor – milyen szinten tanít és ellenőriz**.
- A Duális Képző ismerje az iskola által követett képzési tematikát.
- A tanuló előrehaladását a felek közösen kövessék.

Lehetőségek

- Egységes szakmai alapprogram és egyszerűbben kialakítható képzőhely-specifikus elemek.
- Digitális információs és visszajelzési rendszer.
- Rendszeres iskola–Duális Képző szakmai visszacsatolás.

8. Munkaügyi és munkaszervezési feltételek, valamint a tanulói felelősség

A terület részletes áttekintése további egyeztetést igényel, de a hiányzások kérdése hangsúlyosan megjelent.

A Duális Képzőnél a tanuló sajátos jogállásban van: tanulói jogviszonya mellett szakképzési munkaszerződéssel vesz részt valós munkahelyi környezetben. Ez a jogosultságok mellett felelősséget is jelent.

Problémák és észrevételek

- „Az igazolatlan hiányzás munkahelyi környezetben különösen nehezen kezelhető.”
- „A munkahelyi felelősségnek erősebben meg kell jelennie a rendszerben.”
- A vendéglátás esti, hétvégi, szezonális és rendezvényi működése nem illeszkedik minden esetben megfelelően a jelenlegi szabályokhoz.

Javaslatok

- Az igazolatlan hiányzás elfogadható keretét a lehető legszűkebbre indokolt szabni.
- A tanulói védelem megtartása mellett a szabályokat közelebb kell vinni a valós munkahelyi működéshez.
- **Vizsgálni szükséges, hogyan kapcsolható a tanulónak járó munkabér egy része a tényleges teljesítményhez, munkavégzéshez, jelenléthez és együttműködéshez**, a megfelelő tanulói garanciák fenntartása mellett.

Lehetőségek

- A nagykorú tanulók rugalmasabb munkaszervezése.
- Munkaidő, esti és hétvégi munkavégzés, szabadság, táppénz, szerződéskezdés és -megszűnés külön felülvizsgálata.
- Objektív, előre ismert teljesítményszempontokhoz kapcsolódó ösztönző bérelem lehetőségének vizsgálata.

9. Finanszírozás és a képzés tényleges gazdasági költsége

A Duális Képzőknél jelentős tényleges képzési költség keletkezik: oktatói munkaidő, alapanyag, infrastruktúra, gyakorlás és adminisztráció.

A tematikus gyakorlat finanszírozásánál fontos szempont, hogy a Duális Képzők jelenlegi finanszírozási helyzete ne romoljon. Ugyanakkor biztosítani kell, hogy az ehhez kapcsolódó szakmai feladat minden esetben ténylegesen megvalósuljon.

Problémák és észrevételek

- „A képzés jelentős tényleges vállalati költséggel jár.”
- „Nem minden Duális Képző képes valamennyi szükséges tematikus gyakorlatot saját maga biztosítani.”
- „A tematikus gyakorlat hiánya közvetlenül érinti a tanuló szakmai tudását és vizsgára történő felkészítését.”

Javaslatok

- A tematikus gyakorlat finanszírozása továbbra is a Duális Képzőhöz érkezzen.
- A Duális Képző kapjon lehetőséget arra, hogy a feladat azon részének teljesítéséhez, amelyet saját maga nem képes megfelelő színvonalon biztosítani, más megfelelő képző közreműködését vegye igénybe.
- A feladat, a közreműködés és a szakmai felelősség legyen egyértelműen dokumentálva.
- A finanszírozás vegye figyelembe a vendéglátó szakmai képzés jelentős alapanyag- és gyakorlati költségét.

Lehetőségek

- A közreműködő bevonásának egységes jogi és finanszírozási kerete.
- Szakmánként eltérő tényleges képzési költségek felmérése.
- A mentorálási költségek pontosabb figyelembevétele.

10. Adminisztráció, KRÉTA és hiányzáskezelés

Az adminisztráció kérdését az egyeztetés nem tárgyalta részletesen, ugyanakkor egyértelmű igény a Duális Képzőket terhelő adminisztráció csökkentése.

Kiemelt gyakorlati kérdés a tanulói hiányzások és orvosi igazolások kezelése.

Problémák és észrevételek

- „A Duális Képzőnek és az iskolának jelentős adminisztrációt okoz a hiányzások ellenőrzése.”
- „Az orvosilag igazolt távollét információja nem jut el automatikusan valamennyi érintetthez.”
- „A KRÉTA duális adminisztrációja indokolatlanul munkaigényes lehet.”

Javaslatok

- Egyplatformos hiányzáskezelés kialakítása.
- Az orvos által rögzített igazolt távollét automatikusan jelenjen meg az iskola és a Duális Képző számára is.
- A Duális Képző KRÉTA-adminisztrációjának jelentős egyszerűsítése.

Lehetőségek

- Automatikus adatkapcsolatok kialakítása.
- Vállalati jelenléti rendszerek és a KRÉTA összekapcsolása.
- Párhuzamos adatbevitel megszüntetése.

11. A duális képzés minősége és a Duális Képző alkalmassága

A Duális Képző alkalmasságát nem elegendő kizárólag tárgyi és személyi feltételek alapján megítélni. A lényegi kérdés az, hogy **a KKK és a Képzési Program alapján rá jutó tudásanyagból mit képes ténylegesen és megfelelő színvonalon megtanítani**.

Ehhez először magát a szakmai alaptudást, az esetleges szakmai szinteket és az ezekhez tartozó tananyagtartalmat kell pontosan meghatározni.

Problémák és észrevételek

- „A formális megfelelőség önmagában nem garantál minőségi képzést."
- „Egy specializált vállalkozás nem feltétlenül képes a teljes szakmát oktatni."
- „Ettől még bizonyos kompetenciák oktatásában kiváló lehet."
- „A kisebb Duális Képzők lehetőségei eltérhetnek a nagyvállalatokétól."

Javaslatok

- Legyen átlátható, hogy az adott Duális Képző a rá jutó szakmai tartalomból mit képes megfelelően oktatni.
- A minőségmérés vizsgálja a tényleges képzési teljesítményt és a tanuló fejlődését is.
- A Duális Képző alkalmasságát a rá jutó konkrét képzési feladatokhoz kell kapcsolni.

Lehetőségek

- Kompetencia- vagy profilszintű képzőhelyi minősítés.
- Elmaradottabb térségekben több Duális Képző közötti feladatmegosztás.
- Egyes szakmai elemek különböző képzőhelyeken történő elsajátítása.

Utóbbi szakmailag lehetséges irány, magyarországi alkalmazhatóságát azonban jelentősen korlátozhatják a közlekedési, földrajzi és infrastrukturális adottságok.

12. Kimenet, pályaorientáció, továbbfoglalkoztatás és pályán maradás

A szakképzés eredményességének egyik alapvető mércéje, hogy **milyen szakember kerül ki a rendszerből, mennyire alkalmazható a megszerzett szintnek megfelelő munkakörben, és marad-e az ágazatban**.

Ehhez már a pályaorientációnál megfelelő fiatalokat kell megszólítani, és valós képet kell adni a szakmáról, valamint a benne rejlő fejlődési és karrierlehetőségekről.

Problémák és észrevételek

- „A végzett tanuló sok esetben további jelentős betanítást igényel."
- „A bizonyítvány önmagában nem bizonyítja a tényleges munkaköri alkalmazhatóságot."
- „A vendégtéri szakmák vonzereje különösen alacsony."
- „Nem mindig azok a fiatalok kerülnek a képzésbe, akiket valóban érdekel a szakma."
- „A tanulók nem feltétlenül látják a szakmában rejlő hosszabb távú életpályát."

Javaslatok

- A képzés eredményességét a tényleges munkaköri alkalmazhatósággal és pályán maradással is mérni kell.
- Erősíteni kell a szakmák pályaorientációját és társadalmi vonzerejét.
- Valós szakmai életpályát kell bemutatni a fiataloknak.
- A Duális Képzők kapjanak nagyobb szerepet a pályaorientációban.

Lehetőségek

- **Alapszakmai képzettség → specializáció → magasabb szakmai szint → vezetői/menedzsment életpálya.**
- Továbbfoglalkoztatási és pályán maradási mutatók rendszeres mérése.

13. További felvetések

13.1. Az iskolai szakmai oktatók iparági kapcsolatának erősítése

A szakma technológiája, munkaszervezése és piaci működése folyamatosan változik. Az oktatók szakmai tudásának naprakészen tartásához ezért rendszeres, valós iparági kapcsolat szükséges.

Javaslatok és lehetőségek: rendszeres oktatói vállalati gyakorlat; iskola–Duális Képző szakembercsere; közös szakmai továbbképzések. Ezzel párhuzamosan a Duális Képzőknél dolgozó szakemberek oktatásmódszertani támogatása is szükséges.

13.2. Képzési struktúra és erőforrás-koncentráció

Felmerült a turizmus–vendéglátás képzési helyeinek magas száma (189 hazai turizmus-vendéglátás képző az IKK keresője alapján) és a szakmai, személyi és infrastrukturális erőforrások szétaprózódásának kérdése.

Lehetőségek: a képzési kapacitások országos, adatalapú feltérképezése; területi erőforrás-koncentráció; erős szakmai infrastruktúrával rendelkező intézmények regionális szerepének növelése; profil-tiszta vendéglátó képző intézmények vagy pilotprogramok vizsgálata.

13.3. Ágazati szakmai visszacsatolás

A képzés hosszú távú fejlesztéséhez folyamatos kapcsolat szükséges az iskolák, a Duális Képzők, a szakmai szervezetek és az oktatásirányítás között.

Javaslatok és lehetőségek: a szakmai javaslatokra érdemi visszacsatolás; a területi KészségCsoportok bevonása; rendszeres országos szakmai konzultáció.

14. További egyeztetést igénylő kérdések és a folyamat következő lépése

A szeptember 25-i egyeztetés jelentős számú problémát, lehetséges megoldást és fejlesztési irányt azonosított. Több kérdésben további szakmai egyeztetés szükséges.

Különösen további kidolgozást igényel:

- a többszintű képzés és kimeneti rendszer;
- a szakmai alaptudás és a kötelező tananyagtartalom pontos meghatározása;
- az ágazati alapozó és szakirányú KKK-k felülvizsgálata;
- a tematikus szakmai gyakorlat pontos tartalma, megszervezése és felelősségi rendszere;
- a KKV-k és nagyobb Duális Képzők eltérő képzési lehetőségei;
- a Duális Képzők minősítési és minőségbiztosítási rendszere;
- a munkajogi és munkaszervezési szabályok;
- a finanszírozási rendszer részletes kérdései;
- a KRÉTA, hiányzáskezelés és adminisztráció;
- a sajátos nevelési igényű tanulók képzési lehetőségei;
- a pályaorientáció és a pályán maradás;
- az ágazati alapvizsga és szakirányú vizsga részletes újragondolása.

Ezek a kérdések az országos szakmai konzultáció során további véleményezés és pontosítás tárgyát képezik.

A szeptember 25-i egyeztetés nem terjedt ki az előzetesen összeállított, jelen dokumentum végén közölt gondolatébresztő témacsomag valamennyi kérdésének részletes megtárgyalására. A jelen dokumentum elsősorban azokat a problémákat, fejlesztési igényeket és megoldási javaslatokat tartalmazza, amelyeket a budapesti egyeztetésen részt vevő Duális Képzők képviselői a legfontosabbnak tartottak és részletesen megvitattak.

A gondolatébresztő témacsomag további kérdései, valamint az országos konzultáció során felmerülő új problémák és javaslatok a szakmai egyeztetés következő szakaszának részét képezik. Ezekben további szakmai párbeszédre, konszenzusos álláspontok kialakítására, majd az ezekre épülő fejlesztési irányok és konkrét intézkedések meghatározására van szükség.

15. Tájékoztatás a jelenlegi rendszer működésének javítására korábban benyújtott szakmai javaslatokról

Tájékoztatásul rögzítjük, hogy az MVI más szakmai szervezettel együttműködve korábban már több, a jelenlegi szakképzési rendszer működésének javítását célzó konkrét javaslatot dolgozott ki és nyújtott be más szakmai anyagok részeként.

Ezek **nem a szeptember 25-i egyeztetésen kialakított új javaslatok**, ugyanakkor szorosan kapcsolódnak a most tárgyalt problémákhoz, ezért a további szakmai munka során indokolt ezeket is figyelembe venni. A közös szakmai anyag a szakképzés működésének közelítését célozza az ágazat valós munkaerőpiaci és működési igényeihez.

A korábban benyújtott oktatási és duális képzési javaslatok között szerepel többek között:

- **a 18 év feletti tanulók munkaidejének rugalmasabb szabályozása**, lehetőséget teremtve szigorúan szabályozott és kompenzált rendkívüli munkavégzésre a vendéglátás működési sajátosságaihoz igazodva;
- **a végzős tanulók szakképzési munkaszerződésének június 30-ig történő fenntartása**, biztosítva a vizsga előtti munkahelyi gyakorlást és felkészülést;
- **a tanulók betegsége és táppénzes időszaka alatti finanszírozás rendezése**, hogy a betegség ne jelentsen indokolatlan kettős pénzügyi terhet a Duális Képző számára;
- **a több képzési szakaszon átnyúló szakképzési munkaszerződések esetében a szabadság arányosításának lehetősége**;
- **a KRÉTA duális adminisztrációjának jelentős egyszerűsítése és digitalizálása**, beleértve a tömeges adatkezelés és a vállalati rendszerekből történő adatátvétel lehetőségét;
- **a jelenlegi négyhetes munkaidőkeret egyhavi munkaidőkeretre történő módosítása vagy azzal történő kiegészítése**, amely jobban illeszkedne a havi bérszámfejtési és munkaidő-szervezési rendszerhez;
- **az ágazati alapozó vizsga átalakítása és a szakirányú vizsgakövetelmények újragondolása**, annak érdekében, hogy a tanulók képzése és vizsgáztatása közelebb kerüljön a választott szakmához és a tényleges szakmai követelményekhez. A korábbi javaslat szerint az ágazati alapozásban a négy szakma közös elméleti alapjai mellett több gyakorlati idő juthatna a tanuló által választott szakmára.

Ezek a már korábban megfogalmazott javaslatok **külön kezelendők a jelen egyeztetés eredményeitől**, ugyanakkor a most induló országos Duális Képzői konzultáció során ezek tapasztalatai és kapcsolódási pontjai is felhasználhatók a teljes szakmai javaslatcsomag kialakításához.

A budapesti szakmai egyeztetés témaindító kérdései

A szakmai egyeztetés célja, hogy a turizmus–vendéglátás szakképzésének elmúlt éveiről, jelenlegi működéséről és fejlesztési lehetőségeiről a gazdálkodói oldal saját tapasztalatai, problémái és javaslatai alapján közös szakmai álláspont alakuljon ki.

1. A szakképzési rendszer általános megítélése

1.1. Hogyan látják a turizmus–vendéglátás jelenlegi szakképzési rendszerét gazdálkodói szemmel? Mi működik jól, mit érdemes megtartani, és mely területeken látnak problémát vagy változtatási igényt?

2. A duális képzés gazdálkodói értéke és vonzereje

2.1. Mitől lenne a duális képzés olyan konstrukció, amelybe egy jó vendéglátó vállalkozás szakmai és gazdasági szempontból is szívesen bekapcsolódik?

2.2. Milyen szakmai és gazdasági értéket jelent a tanulók képzése a vállalkozások számára?
2.3. Mennyiben szolgálja a saját munkaerő-utánpótlást?
2.4. Milyen előnyökkel, terhekkel és kockázatokkal jár a részvétel?
2.5. Mi ösztönzi a vállalkozásokat a bekapcsolódásra és a rendszerben maradásra?
2.6. Miért maradnak távol vagy lépnek ki egyes vállalkozások?
2.7. Eltérőek-e a nagyobb vállalkozások és a KKV-k lehetőségei?
2.8. Milyen változtatások növelnék a gazdálkodói részvételt?

3. A tanulók felkészültsége, motivációja és munkára való alkalmassága

3.1. Milyen felkészültséggel érkeznek a tanulók a duális képzőhelyekre, és milyen szakmai, személyes és munkahelyi kompetenciákra lenne szükségük?

3.2. Szakmai alapismeretek és gyakorlati készségek.
3.3. Munkafegyelem, pontosság és megbízhatóság.
3.4. Kommunikáció és vendégkezelés.
3.5. Együttműködés és konfliktuskezelés.
3.6. Önállóság és felelősségvállalás.
3.7. Motiváció és szakmai érdeklődés.
3.8. Hiányzások.
3.9. Milyen felkészültséggel kellene rendelkeznie a tanulónak, amikor először belép a duális képzőhelyre?

4. Az iskola és a duális képzőhely szakmai feladatmegosztása

4.1. Hogyan lenne célszerű megosztani a szakmai képzés feladatait az iskola és a duális képzőhely között?

4.2. Mit kell az iskolának biztosan megtanítania?
4.3. Milyen tudásra építhet reálisan a gazdálkodó?
4.4. Mit lehet valódi üzemi környezetben eredményesen megtanítani?
4.5. Mely képzési tartalmakat nem képes egy specializált vendéglátóhely teljes körűen biztosítani?
4.6. Az iskolai tanműhely és a munkahelyi képzés kapcsolata.
4.7. A tematikus gyakorlat szerepe.
4.8. Az iskolában és a munkahelyen töltött idő aránya.
4.9. Indokolt-e szakmánként eltérő képzési modell?

5. A képzés tartalma, KKK, szakmai követelmények és vizsgák

5.1. A jelenlegi képzési tartalom és követelményrendszer megfelel-e annak a tudásnak, amelyre a mai vendéglátásban ténylegesen szükség van?

5.2. A KKK-k szakmai realitása.
5.3. A szükséges kimeneti kompetenciák.
5.4. Szakmai minimumok és magasabb tudásszintek.
5.5. Ágazati alapoktatás.
5.6. A négy szakma közös alapozása.
5.7. Ágazati alapvizsga.
5.8. Szakirányú vizsga.
5.9. Vizsgafeladatok és elvárt tudásszint.
5.10. A pályakezdőkkel szembeni tényleges munkaerőpiaci elvárások.
5.11. A technológiai és piaci változások követése.

6. A tanuló munkahelyi képzése és mentorálása

6.1. Milyen feltételek szükségesek ahhoz, hogy a duális képzőhelyen valódi és megfelelő minőségű szakmai képzés történjen?

6.2. Ki foglalkozik ténylegesen a tanulóval?
6.3. Szakoktatói és mentori kapacitás.
6.4. A képzést végző szakemberek felkészültsége.
6.5. Oktatásra fordítható munkaidő.
6.6. Mentorálás költsége.
6.7. Tanuló–oktató arány.
6.8. Képzési program követhetősége.
6.9. A tanuló fejlődésének mérése.
6.10. Visszajelzés az iskolának.
6.11. A képzés minőségének biztosítása.

7. Iskola–gazdálkodó együttműködés és felelősségi rendszer

7.1. Hogyan működik jelenleg az iskola és a duális képzőhely együttműködése, és min kellene változtatni?

7.2. Kapcsolattartás és információáramlás.
7.3. A tanuló előrehaladásának közös követése.
7.4. Problémák jelzése és kezelése.
7.5. Hiányzások és fegyelmi problémák.
7.6. Képzési programok összehangolása.
7.7. Felelősségi körök.
7.8. A gazdálkodó partneri szerepe.
7.9. Az iskola, a kamara, az ÁKK és más szereplők feladata.
7.10. A képzőhelyek számára szükséges szakmai és intézményi támogatás.

8. Munkajogi és munkaszervezési feltételek

8.1. A jelenlegi munkajogi és munkaszervezési szabályok megfelelően illeszkednek-e a vendéglátás és a duális képzés gyakorlati működéséhez?

8.2. Szakképzési munkaszerződés.
8.3. Nagykorú tanulók munkaideje.
8.4. Rendkívüli, esti és rendezvényi munkavégzés.
8.5. Munkaidőkeret.
8.6. Szabadság és iskolai szünetek.
8.7. Táppénz és betegállomány.
8.8. Hiányzások.
8.9. Szerződések kezdete és megszűnése.
8.10. Vizsga előtti időszak.
8.11. Továbbfoglalkoztatás.
8.12. A vendéglátás szezonális, hétvégi és napszakos működésének sajátosságai.

9. Finanszírozás és a képzés tényleges gazdasági költsége

9.1. A jelenlegi finanszírozási rendszer megfelelően támogatja és ösztönzi-e a minőségi duális képzést?

9.2. Tanulói munkabér.
9.3. Szocho-kedvezmény és sikerdíj.
9.4. Táppénz és szabadság pénzügyi hatásai.
9.5. Oktatói és mentori munkaidő.
9.6. Alapanyag- és eszközköltségek.
9.7. Gyakorlásból eredő költségek.
9.8. Adminisztráció költsége.
9.9. Szakmánként eltérő képzési költségek.
9.10. A finanszírozás esetleges torzító hatásai.
9.11. A minőségi képzés megfelelő ösztönzése.

10. Adminisztráció, KRÉTA és bürokrácia

10.1. Milyen adminisztratív terhek kapcsolódnak jelenleg a duális képzéshez, és hogyan lehetne ezeket érdemben egyszerűsíteni?

10.2. KRÉTA-adminisztráció.
10.3. Jelenléti és munkaidő-nyilvántartás.
10.4. Párhuzamos nyilvántartások.
10.5. Tanévváltás.
10.6. Igazolások.
10.7. Szocho-elszámolás.
10.8. NAV- és bérszámfejtési folyamatok.
10.9. Automatizálás.
10.10. Vállalati rendszerek és a KRÉTA közötti adatkapcsolat.
10.11. Szükséges és indokolatlan adminisztratív kötelezettségek.

11. A duális képzés minősége, ellenőrzése és a képzőhelyek alkalmassága

11.1. Mitől tekinthető valóban jó duális képzőhelynek egy vállalkozás, és megfelelően biztosítja-e ezt a jelenlegi rendszer?

11.2. Belépési és szakmai feltételek.
11.3. Személyi és tárgyi minimumok.
11.4. Tényleges oktatási tevékenység.
11.5. Ellenőrzési rendszer.
11.6. Minőségmérés.
11.7. Gyengén teljesítő képzőhelyek kezelése.
11.8. Jó képzőhelyek elismerése.
11.9. Tanulói és iskolai visszajelzések.
11.10. Az iskola szerepe a képzőhely minőségének megítélésében.
11.11. A kisebb vállalkozások számára is teljesíthető követelmények.

12. Kimenet, munkaerőpiaci eredmény és pályán maradás

12.1. Milyen szakembert ad ma a szakképzés a gazdaságnak, és milyen szakemberre lenne ténylegesen szüksége az ágazatnak?

12.2. A végzett tanulók tényleges szakmai tudása.
12.3. További betanítás szükségessége.
12.4. Önálló munkavégzés képessége.
12.5. Munkaköri alkalmazhatóság.
12.6. Pályán maradás.
12.7. Továbbfoglalkoztatás a képzőhelyen.
12.8. Fluktuáció.
12.9. Szakmai fejlődési lehetőségek.
12.10. A szakképzés hozzájárulása a munkaerő-utánpótláshoz.
12.11. Mit tekintünk sikeres szakképzési kimenetnek?